

Total No. of Questions - 06]

[Total No. of Printed Pages - 04

[4114] – 101

F. Y. B. F. A. (PAINTING)

Examination – 2012

HISTORY OF ART (INDIAN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 60

Note : (i) *Question No. 1 is compulsory. Attempt any four from the rest.*

(ii) *Answer should be to the point.*

(iii) *Draw diagrams if necessary.*

(iv) *Write your answers in any one of the following languages. Marathi, Hindi, English.*

Q. 1. (A) Write in detail about Ajanta murals on following points :

Purpose of creation, subjects, style and artistic specialities.

[15]

(B) Write short note any one :

[5]

(i) Seals of Indus valley

(ii) Ashoka pillar from Sarnath

Q. 2. Explain in detail about sculptures from Gupta period with suitable examples.

[10]

Q. 3. (A) Fill in the blanks :

[5]

(i) Mother goddess in Indus valley civilization made in .....
medium.

(ii) The Human image of Buddha is seen in ..... culture.

(iii) The residential rock-cut architecture for Buddha monks is known as .....

Total No. of Questions - 06]

[Total No. of Printed Pages - 04

- (iv) Ashoka did major work in spreading ..... religion.
(v) Hinayana and ..... are two major subsects of Buddism.

(B) Match the following :

[5]

(i) The great bath	(a) Barbar Hills
(ii) Lomash rishi cave	(b) Mahabalipuram
(iii) Dravida temple	(c) Ajantha painting
(iv) Gangavataran sculpture	(d) Mohejodaro
(v) Padmapani Bodhisatva	(e) Pancharath

Q. 4. Give the introduction of basic stupa architecture along with the comparative analysis of Barahut and Sanchi stupa architecture. **[10]**

Q. 5. Explain Nagar type of temple architecture with the explanation of its Bhubanaeshwar and Khajuraho subtypes and one example of both subtypes. **[10]**

Q. 6. Give a detail introduction on Indus civilization. **[10]**

Total No. of Questions - 06]

[Total No. of Printed Pages - 04

मराठी रूपांतर

वेळ : ३ तास

एकूण गुण : ६०

- सूचना :**
- (१) प्रश्न क्रमांक १ला सोडवणे आवश्यक आहे. उर्वरितपैकी चार प्रश्न सोडवा.
  - (२) उत्तरे मुद्देसु असावे.
  - (३) आवश्यक तेथे आकृती काढा.
  - (४) खालीलपैकी एका भाषेत उत्तरे लिहा :
- मराठी, हिंदी, इंग्रजी
-

प्र. १. (अ) निर्मिती, हेतू, तंत्र, विषय, शैली आणि कलात्मक विशेषता या मुद्द्यांच्याआधारे अंजिठा भित्ती चित्रावर सविस्तर लिहा. [१५]

- (ब)** कोणत्याही एकावर टीप लिहा : [५]
- (i) सिंधु संस्कृती मुद्रा
  - (ii) सारनाथ येथील अशोक स्तंभ

प्र. २. गुप्तकालीन शिल्पकलेची वैशिष्ट्ये उदाहरणासह सविस्तर लिहा. [१०]

- प्र. ३. (अ)** गाळलेल्या जागा भरा : [५]
- (i) सिंधु संस्कृतीमधील मातृका देवता ..... माध्यमात केल्या आहेत.
  - (ii) बुद्धाची मानवी प्रतिमा ..... पंथात दिसते.
  - (iii) बुद्ध भिक्षुकाच्या डोंगरात कोरलेल्या निवासस्थानाला ..... म्हणतात.
  - (iv) सम्राट अशोकाने ..... धर्म प्रसाराचे महत्त्वाचे कार्य केले.
  - (v) हिणायात आणि ..... हे बौद्ध धर्मातील महत्त्वाचे दोन पंथ आहे.

Total No. of Questions - 06]

[Total No. of Printed Pages - 04

(ब) जोड्या लावा :

[५]

(i) स्नान गृह	(अ) बाराबर डोंगर
(ii) लोमाष ऋषीची गुहा	(ब) महाबलिपूरम
(iii) द्रविड मंदिर शैली	(क) अंजिठा चित्र
(iv) गंगावतरण शिल्प	(ड) मोहेंजदारो
(v) पद्मपाणी बोधिसत्त्व	(इ) पंचरथ

प्र. ४. स्तुप संरचनेची ओळख देऊन, सांची आणि बरहुतयेथील स्तुपाची तुलनात्मक वर्णन लिहा.

[१०]

प्र. ५. नागर पद्धतीच्या मंदिर वास्तुशैलीवर सविस्तर लिहा. यात भुवनेश्वर आणि खजुराहो स्थापत्य शैलीतील प्रत्येकी एका उदाहरणाचे स्पष्टीकरण द्या.

[१०]

प्र. ६. सिंधु संस्कृतीतील नगर रचनेची आकृतीसह सविस्तर वर्णन करा.

[१०]

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

[4114] - 102

**F. Y. B. F. A. (DRAWING AND PAINTING)
Examination – 2012**

FUNDAMENTAL OF ART WITH COLOUR THEORY

Time : Three Hours

Maximum Marks : 60

- Note :**
- (i) Answer any four questions.
  - (ii) All questions carry equal marks.
  - (iii) Answer should be to the point.
  - (iv) Draw diagrams if necessary.
  - (v) Answer in any one of the following languages :
Marathi, Hindi or English.
-

Q. 1. Describe different types of colour schemes with diagrams. **[15]**

Q. 2. (A) Fill in the blanks : **[5]**

- (a) Decrease in cones results in ..... in the eye.
- (b) Red orange is a complementary of .....
- (c) ..... contrast is derived from mixing one tone each from high key and low key.
- (d) ..... is the after image of purple.
- (e) All the colour from ..... to ..... on colour wheel produce sensation of coolness.

(B) Match the following :

(i) Colour theory	(a) Colour sensation
(ii) Closed form	(b) Orange, purple, green
(iii) Bod line	(c) Unclosed form
(iv) Tried colour scheme	(d) Devid Bustar
(v) Cone	(e) Power

[4114] - 102

Page 1

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

Q. 3. Write short notes (any three) :

[15]

- (a) Illusion.
- (ii) Colour Hue.
- (iii) Primary, secondary or tertiary colours schemes.
- (iv) After image.
- (v) Cloused form and Unclosed form.

Q. 4. Write in brief about different mediums of Artist.

[15]

Q. 5. Describe the fundamentals of Arts.

[15]

Q. 6. Define shade and light. Explain their main points with diagrams.

[15]

Q. 7. Explain difference in between 2D design and 3D design.

[15]

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

मराठी रूपांतर

वेळ : ३ तास

एकूण गुण : ६०

- सूचना :
- (१) कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.
  - (२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
  - (३) आपल्या उत्तरांमध्ये विषयसंगती आवश्यक.
  - (४) आवश्यक तेथे आकृती काढा.
  - (५) खालीलपैकी एका भाषेत उत्तरे लिहा :
- मराठी, हिंदी, इंग्रजी
-

प्र. १. रंग संगतीचे विविध प्रकार आकृतीसह सविस्तर लिहा.

[१५]

प्र. २. (अ) गाळलेल्या जागा भरा :

[५]

- (अ) डोळ्यातील शंकुची संख्या कमी झाल्यास ..... दोष उत्पन्न होतो.
- (ब) तांबडा नारंगी ..... पूरक रंग आहे.
- (क) उच्च छटेतील एक छटा व निच छटेतील एक छटा मिळविल्यास ..... विरोध होतो.
- (ड) जांभळ्या रंगाची विलंबित प्रतिमा ..... आहे.
- (इ) रंगचक्रावरील ..... पासुन ..... पर्यंतचे रंग शीत आहे.

(ब) जोड्या लावा :

[१०]

(i) रंग सिद्धांत	(अ) रंग संवेदना
(ii) आवृत्त आकार	(ब) नारंगी, जांभळा, हिरवा
(iii) ठळक रेषा	(क) अनावृत्त आकार
(iv) त्रिरंग संगती	(ड) डेव्हीड बुस्टर
(v) शंकु (पेशी)	(इ) सामर्थ्य, शक्ती

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

प्र. ३. टिपा लिहा (कोणत्याही तीन) :

[१५]

- (अ) दृष्टीभ्रम
- (ब) रंगनाम
- (क) प्राथमिक, द्वितीय व तृतीय रंगसंगती
- (ड) विलंबित प्रतिमा
- (इ) आवृत्त व अनावृत्त आकार

प्र. ४. चित्रकाराच्या विविध चित्र निर्मितीच्या माध्यमाची सविस्तर माहीती लिहा.

[१५]

प्र. ५. कलेच्या घटकांबद्दल सविस्तर लिहा.

[१५]

प्र. ६. छाया भेदाची व्याख्या सांगून त्याच्या प्रमुख टप्प्यांचे आकृतीसह विवेचन करा.

[१५]

प्र. ७. द्विमित संकल्प व त्रिमित संकल्पामधील फरक स्पष्ट करा.

[१५]

Total No. of Questions - 06]

[Total No. of Printed Pages - 04

[4114] - 103

**F. Y. B. F. A. (APPLIED ART)
Examination – 2012**

Paper - I

VISUAL COMMUNICATION (THEORY)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 60

- Note :**
- (i) Total four questions to be answered.
  - (ii) Question No. 1 is compulsory. Attempt any three from the rest.
  - (iii) All questions carry equal marks.
  - (iv) Draw neat diagrams wherever necessary.
-
-

Q. 1. Write notes on (any three) :

- (a) Hand gestures.
- (b) Illustrations.
- (c) Architecture - means of visual communication.
- (d) Traditional Symbols.
- (e) Functions of Communication.

Q. 2. Elaborate ‘Gestures’ in terms of Visual Communication pertaining to - routine gestures, the face, body movement, technical gestures, pantomime or miming and dance.

Q. 3. Explain role of ‘object’ in visual communication. Give two examples of advertisements each for ‘direct use of object’ and ‘indirect use of object’ in advertisements.

Q. 4. Write different definitions of ‘communication’, types of communication, visual communication, use of types of communication in examples of advertisements.

[4114] - 103

Page 1

Total No. of Questions - 06]

[Total No. of Printed Pages - 04

Q. 5. Describe ‘pictures’. Write classification of ‘pictures’, functions of pictures with illustrative examples.

Q. 6. How ‘symbols’ are used in advertisements? Explain ‘symbols’ and give illustrative three examples of advertisements emphasising ‘symbols’.

Total No. of Questions - 06]

[Total No. of Printed Pages - 04

मराठी रूपांतर

वेळ : ३ तास

एकूण गुण : ६०

सूचना : (१) एकूण चार प्रश्नांची उत्तरे लिहिणे आवश्यक.

(२) प्रश्न क्रमांक १ सोडविणे आवश्यक आहे. उर्वरित प्रश्नांपैकी कोणतेही तीन सोडवा.

(३) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(४) आवश्यक तेथे आकृत्या काढा.

प्र. १. टिपा लिहा (कोणत्याही तीन) :

(अ) हात-मुद्रा

(ब) चित्रांकन

(क) वास्तु - दृक विचारप्रसारणाचे एक माध्यम

(ड) पारंपरिक प्रतिके

(इ) विचारप्रसारणाची कार्ये

प्र. २. दृक-विचारप्रसारणाच्या दृष्टिकोनातुन 'हावभाव' दिलेल्या मुद्द्यांच्याआधारे विस्तृत करा :

नैमित्तिक हावभाव, चेहरा, शारीरिक हालचाली, तांत्रिक खुणा, मुग्धाभिनय किंवा मूक नाट्य, नृत्य.

प्र. ३. दृक-विचारप्रसारणातील 'वस्तु'चे स्थान स्पष्ट करा. 'प्रत्यक्ष वस्तुचा उपयोग' आणि 'अप्रत्यक्ष वस्तुचा उपयोग' असणाऱ्या जाहिरातींची प्रत्येकी दोन उदाहरणे द्या.

प्र. ४. 'विचारप्रसारणाच्या' विविध व्याख्या लिहा. विचारप्रसारणाचे प्रकार, दृक-विचारप्रसारण स्पष्ट करा. विचारप्रसारणाच्या प्रकारांचा उपयोग केलेल्या जाहिरातींची उदाहरणे द्या.

Total No. of Questions - 06]

[Total No. of Printed Pages - 04

प्र. ५. 'चित्रे' विस्तृत करा. आकृत्यांच्या सहाय्याने चित्रांचे वर्गीकरण आणि कार्य लिहा.

प्र. ६. जाहिरातींमध्ये 'प्रतीकां'चा कसा उपयोग केला जातो? 'प्रतीके' स्पष्ट करा. प्रतीके-प्राधान्य असणारी सचित्र तीन जाहिरातींची उदाहरणे सांगा.

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

[4114] - 104

**F. Y. B. F. A. (APPLIED ART)
Examination – 2012
ADVERTISING ART AND IDEAS
(THEORY)**

Time : Three Hours

Maximum Marks : 60

Note :

- (i) Answer any four questions in all.*
- (ii) All questions carry equal marks.*
- (iii) Draw diagrams wherever necessary.*

Q. 1. How Advertising affects our Social Life? Explain with relevant examples.

Q. 2. ‘Advertising man should be versatile’. Explain with examples.

Q. 3. Describe Pre-industrial and Post-industrial Development in the field of Advertising.

Q. 4. Explain how advertising helps in reduction of cost of products.

Q. 5. List down various medias with relevant examples in Outdoor and Indoor advertising.

Q. 6. Discuss any latest creative advertisements of your choice.

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

Q. 7. Write short notes on any three :

- (1) 'Direct' and 'Indirect' advertising.
- (2) Advertising helps to create Brand Image.
- (3) Early Printing period.
- (4) Advertising can reduce selling price.
- (5) Barter system.

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

मराठी रूपांतर

वेळ : ३ तास

एकूण गुण : ६०

- सूचना :
- (१) एकूण चार प्रश्न सोडवा.
  - (२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
  - (३) आवश्यक तेथे चित्र काढावे.
-

प्र. १. 'जाहीरात सामाजिक जीवनशैलीवर परिणाम करते' हे विधान उदाहरणांद्वारे स्पष्ट करा.

प्र. २. 'जाहीरातकाराने सर्वशृत असावे लागते' स्पष्ट करा.

प्र. ३. औद्योगिक क्रांतीपूर्वीच्या व नंतरच्या काळातील जाहीरात-विश्वाचे वर्णन करा.

प्र. ४. जाहीरातीमुळे उत्पादनाची किंमत कमी होऊ शकते. स्पष्ट करा.

प्र. ५. बहीस्त व अंतर्गत जाहीरातीमधील वेगवेगळ्या माध्यमांचे उचित उदाहरणासहीत वर्गीकरण करा.

प्र. ६. दूरदर्शनवरील आपल्या आवडीच्या एखाद्या सृजनात्मक जाहीरातीचे चर्चात्मक विश्लेषण करा.

प्र. ७. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही तीन) :

- (१) प्रत्यक्ष व अप्रत्यक्ष जाहीराती
- (२) शिक्का प्रतिमा घडविण्यास जाहीरातीचे योगदान
- (३) प्रारंभिक मुद्रणकाळ
- (१) जाहीरात विक्रीमूल्य कमी करते
- (१) देणे घेणे (Barter system)

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

[4114] – 105

**F. Y. B. F. A. (SCULPTURE)
Examination – 2012
HISTORY OF ART**

Time : Three Hours

Maximum Marks : 60

- Note :**
- (i) *Question No. 1 is compulsory. Attempt any four from the rest.*
  - (ii) *Answer should be to the point.*
  - (iii) *Draw diagrams if necessary.*
  - (iv) *You may write your answer in any one of the following languages : English, Marathi or Hindi.*
-

Q. 1. (a) The lives of Buddha have been one of the most important subjects of painting at Ajanta. Explain the style and technique used while describing any one Jataka painting from Ajanta. **[15]**

(b) Fill in the blanks : **[5]**

- (i) Mother goddess in Indus valley civilization is made in ..... medium.
- (ii) ..... style inspires Gandhar style.
- (iii) The human image of Buddha is seen in ..... cult.
- (iv) The founder member of Surrealism is ..... .
- (v) The place of worship of Buddhist monks is called ..... .

Q. 2. How Egyptian art is related to their belief in religion? Explain with reference to Pyramids at Giza. **[10]**

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

Q. 3. Write in detail about the life, style and works of any one of the following :

[10]

- (a) Ram Kinker Baij
- (b) Michelangelo
- (c) Jamini Roy

Q. 4. Describe details of Roman Sculptures.

[10]

Q. 5. Specify the difference between ‘Gandhara’ style and ‘Mathura’ style with suitable examples.

[10]

Q. 6. What is Baroque Art? Give detail information about style and work of Bernini.

[10]

Q. 7. Write short notes (Any two) :

[10]

- (a) Dancing figure from Indus valley.
- (b) Laocoön Group.
- (c) Padmapani Bodhisatva.

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

मराठी रूपांतर

वेळ : ३ तास

एकूण गुण : ६०

सूचना : (१) प्रश्न क्रमांक १ हा अनिवार्य आहे. उर्वरित प्रश्नांतून कुठलेही चार प्रश्न सोडवा.

- (२) उत्तरे मुद्देसूद असावीत.
  - (३) आवश्यक तेथे आकृती काढावी.
  - (४) तुम्ही तुमची उत्तरे खालीलपैकी कोणत्याही एका भाषेत लिहू शकता :
इंग्रजी, मराठी किंवा हिंदी.
-

प्र. १. (अ) अजंठाच्या चित्रकलेत बुद्ध (जातक कथा) हा प्रमुख विषय ठरला आहे. अजंठातील कोणत्याही एका जातक कथेच्या चित्राचे तंत्र व शैलीच्याआधारे वर्णन करा. [१५]

(ब) गाळलेले शब्द भरा : [५]

- (i) सिंधू संस्कृतीमधील मातृका देवता ..... माध्यमात केल्या आहेत.
- (ii) गांधार शैलीवर ..... कलेचा प्रभाव आहे.
- (iii) बुद्धाची मानवी प्रतीमा ..... पंथात दिसते.
- (iv) अतिवास्तववादाचा जनक ..... हा होय.
- (v) बौद्ध भिक्षुंच्या प्रार्थना जागेला ..... संबोधले जाते.

प्र. २. इजिप्तशीयन कला ही धर्मावर कशी अवलंबून आहे? गीझा येथील पिरेमीडद्वारे हे स्पष्ट करा. [१०]

प्र. ३. खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे जीवन, शैली व कलाकृतीविषयी सविस्तर लिहा : [१०]

- (अ) रामकिंकर बैज
- (ब) मायकलएंजलो
- (क) यामिनी रॉय

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

प्र. ४. रोमन शिल्पकलेविषयी सविस्तर चर्चा करा.

[१०]

प्र. ५. गांधार आणि मथुरा या दोन शैलीतील फरक उदाहरणासह स्पष्ट करा.

[१०]

प्र. ६. बरोक कला म्हणजे काय? बर्निनी या शिल्पकांकृतीद्वारे या कलेविषयी आणि कलाशैलीविषयी माहिती द्या.

[१०]

प्र. ७. वर्णनात्मक टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :

[१०]

- (अ) सिंधु संस्कृतीतील नर्तिका
- (ब) लाओकून समूह
- (क) पद्मपाणी बोधीसत्व

Total No. of Questions - 05]

[Total No. of Printed Pages - 02

[4114] – 106

**F. Y. B. F. A. (SCULPTURE)
Examination – 2012**

FUNDAMENTAL OF ARTS

Time : Three Hours

Maximum Marks : 60

- Note :**
- (i) Answer any four questions.
  - (ii) All questions carry equal marks.
  - (iii) Answer should be to the point.
  - (iv) Give diagrams if necessary.
  - (v) Answer in any one of the following languages :
English, Marathi or Hindi.
-

Q. 1. Define different types of lines. State their meanings. Explain their uses with diagrams. **[15]**

Q. 2. Describe the principles of 2-D design. **[15]**

Q. 3. Write about Sculptor's Medium and describe in detail any two of them. **[15]**

Q. 4. Write short notes (Any three) : **[15]**

- (a) Harmony and Unity
- (b) Metal work
- (c) Rhythm
- (d) Balance
- (e) Form and Shape

Q. 5. Explain different types of radiation with examples and picture in detail. **[15]**

Total No. of Questions - 06]

[Total No. of Printed Pages - 04

[4114] – 201

S. Y. B. F. A. (PAINTING)

Examination – 2012

HISTORY OF ART (WESTERN)

(THEORY)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 60

Note : (i) *Question No. 1 is compulsory. Attempt any four from the rest.*

(ii) *Answer should be to the point.*

(iii) *Draw diagrams if necessary.*

(iv) *Answer in any one of the following languages :
English, Marathi or Hindi.*

Q. 1. (A) Write an essay on ‘The contribution of Roman architects to the field of architecture with the description of coloseum and pantheon. [15]

(B) Write short note (Any one) : [5]

(i) Coloseum

(ii) Pyramid of Giza

Q. 2. (A) Fill in the blanks :

[5]

(i) The capital of Rome was transferred to Byzantium by king ..... in 343 A.D.

(ii) The worshiping place in Mesopotamian culture is known as ..... .

(iii) ..... is the circle of huge stones from Paleolithic period.

Total No. of Questions - 06]

[Total No. of Printed Pages - 04

- (iv) The Egypthon sculptures of human face and lion body are known as .....
- (v) ..... is the biggest pyramid in Egypt.

(B) Match the following :

[5]

(i) Egypthon painting	(a) Realistic painting
(ii) Byzantium painting	(b) Glass painting
(iii) Romansque painting	(c) Begining of pictorial language
(iv) Greek painting	(d) Mozaics
(v) Mesopotamian	(e) Ziggurat

Q. 3. Explain the law of frontality with Egypthon painting and sculpture, with appropriate examples.

[10]

Q. 4. Write short notes (Any two) :

[10]

- (a) Catacombs.
- (b) The concept of 'Life after death' in Egypthon art.
- (c) Three types of pillars in Greek art.

Q. 5. State the difference between Byzantium and Gothic architecture.

[10]

Q. 6. Explain Greek sculpture with the description of following points :

[10]

- (i) Archaic period
- (ii) Classical period
- (iii) Hellenistic period

Total No. of Questions - 06]

[Total No. of Printed Pages - 04

मराठी रूपांतर

वेळ : ३ तास

एकूण गुण : ६०

- सूचना :**
- (१) प्रश्न क्रमांक १ सोडवणे आवश्यक आहे. उर्वरित प्रश्नांपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.
  - (२) उत्तरे मुद्देसुद असावी.
  - (३) आवश्यक तेथे आकृत्या व रेखाटने करा.
  - (४) खालीलपैकी कोणत्याही एका भाषेत उत्तरे लिहा :
- इंग्रजी, मराठी किंवा हिंदी.
-

प्र. १. (अ) रोमन वास्तुशास्त्रज्ञांनी वास्तुशास्त्राला दिलेले योगदान यावर सविस्तर निबंध लिहा व कलोळियम आणि पॅथियॉन वास्तुरचना स्पष्ट करा. [१५]

- (ब) टिपा लिहा (कोणतेही एक) :** [५]
- (i) कलोळियम
  - (ii) पिरॉमिड (गिज्ञा)

प्र. २. (अ) गाळलेल्या जागा भरा : [५]

- (i) ..... या राजाने इ.स. ३४३ मध्ये आपली राजधानी रोमहून बायझेटियम येथे हलवली.
- (ii) मेसोपोटेमियन संस्कृतीत प्रार्थनास्थळाना ..... म्हणतात.
- (iii) ..... म्हणजे अशमयुगीन उपासना वर्तुळ होय.
- (iv) इजिप्तशियन संस्कृतील मानवी चेहरा व सिंहाचे शरीर असलेल्या भव्य शिल्पांना ..... म्हणतात.
- (v) ..... इजिप्तमधील सर्वात मोठा पिरॉमिड होय.

Total No. of Questions - 06]

[Total No. of Printed Pages - 04

(ब) जोड्या लावा :

[५]

(i) इंजिप्टशियन चित्रकला	(a) यथार्थवादी चित्रे
(ii) बायझेंटाइन चित्रकला	(b) रंगीत काचचित्रे
(iii) रोमनस्क चित्रकला	(c) चित्रलिपीला सुरुवात
(iv) ग्रीक चित्रकला	(d) मोझाईक चित्रे
(v) मेसोपोटेमियन	(e) झिंगगुरात

प्र. ३. सन्मुखतेचा नियम म्हणजे काय? हे सांगून इंजिप्टमधील चित्रकला आणि मूर्तीकला योग्य

उदाहरणासह स्पष्ट करा.

[१०]

प्र. ४. टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :

[१०]

- (अ) कॅट्कोम्बस
- (ब) इंजिप्टशियन कलेतील 'मृत्युत्तर जीवन' ही संकल्पना
- (क) ग्रीक संस्कृतीतील प्रमुख तीन स्तंभ प्रकार

प्र. ५. बायझेंटाइन वास्तुशैली आणि गाँधिक वास्तुशैली यातील फरक स्पष्ट करा.

[१०]

प्र. ६. ग्रीक शिल्पकलेतील पुढील टप्प्यांचे संदर्भासह स्पष्टीकरण द्या :

- (a) आर्षकाळ
- (b) अजिजात कलेचा काळ
- (c) हेलेनिस्टिक काळ

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

[4114] – 202

S. Y. B. F. A. (PAINTING)

Examination – 2012

HISTORY OF ART (WESTERN)

(THEORY)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 60

Note :

- (i) Question No. 1 is compulsory. Attempt any four from the rest.
- (ii) Answer should be to the point.
- (iii) Draw diagrams if necessary.
- (iv) Answer in any one of the following languages :
English, Marathi or Hindi.

Q. 1. (A) Discuss the point of view of Indian Aesthetics which is suggested through ‘the story of Natyashastra’s origin’. **[15]**

(B) Write short note (Any one) : **[5]**

- (i) Chitrasutra
- (ii) Panakarasa Nyay

Q. 2. Give detail description of ‘Ancient Indian shilp texts’. **[10]**

Q. 3. (A) Fill in the blanks : **[10]**

- (i) ..... written by Vatsyana is one of the oldest Indian aesthetical texts.
- (ii) Natural beauty and ..... beauty are two types of beauty.
- (iii) Someshwara’s ....., mentions five types of painting.

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

- (iv) According to Raja Bhoj, a good architect is supposed to have 4 charactors, which are ..... karma ..... and sheel.

(B) Match the following :

[5]

(i) Bharatmuni	(a) Sarparajju-Nyay
(ii) Shri-Shankuka	(b) Samarangan Sutradhar
(iii) Raja Bhoj	(c) Abhilashitarth Chintamani
(iv) Abhinavgupta	(d) Natyashastra
(v) Someshwar	(e) Rasa-Jagruti

Q. 4. Give the comparative analysis of ‘the four types of painting mentioned in chitrasutra’ and the five types of painting mentioned in Abhilashitarth Chintamani’.

[10]

Q. 5. Give the comparative analysis with the explanation of ‘Rasa-Nirmiti process described by Bharatmuni’ and ‘Rasa-Jagruti process described by Abhinavgupta.

[10]

Q. 6. Explain six limbs of painting with the explanation of following shloka :

[10]

रूपभेद प्रमाणानि भावलावण्ययोजनम् ।
सादृश्य वर्णिकाभंगम् इति चित्रम् षड्गागकम् ॥

Q. 7. Explain eight limbs of Shastra and Karma each.

[10]

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

मराठी रूपांतर

वेळ : ३ तास

एकूण गुण : ६०

- सूचना :**
- (१) प्रश्न क्रमांक १ सोडवणे आवश्यक आहे. उर्वरित प्रश्नांपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.
  - (२) उत्तरे मुद्देसुद असावी.
  - (३) आवश्यक तेथे आकृती काढा.
  - (४) खालीलपैकी कोणत्याही एका भाषेत उत्तरे लिहा :
इंग्रजी, मराठी किंवा हिंदी.
-

प्र. १. (अ) नाट्यशास्त्राची जन्मकथा सांगून त्यातून सुचित होणाऱ्या भारतीय सौंदर्य शास्त्राच्या दृष्टीकोनावर सविस्तर भाष्य करा. [१५]

- (ब)** कोणतीही एक टीप लिहा :
- (i) चित्रसुत्र
  - (ii) पानकरसन्याय

प्र. २. 'भारतीय सौंदर्यशास्त्रावरील प्राचीन ग्रंथ' यावर सविस्तर टीप लिहा. [१०]

- प्र. ३. (अ)** रिकाम्या जागा भरा :
- (i) वात्सयनाचे ..... हे प्राचीनतम सौंदर्यशास्त्रावरील ग्रंथांपैकी एक आहे.
  - (ii) नैसर्गिक सौंदर्य आणि ..... सौंदर्य हे सौंदर्याचे दोन प्रकार समजले जातात.
  - (iii) सोमेश्वर लिखित ..... या ग्रंथात चित्रांचे पाच प्रकार सांगितले आहेत.
  - (iv) राजा भोज याच्या मते, एका चांगल्या स्थपतीमध्ये ..... , कर्म, ... आणि शील हे गुण असणे आवश्यक आहे.

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

(ब) जोड्या लावा :

[५]

(i) भरतमुनी	(a) सर्परज्जून्याय
(ii) श्रीशंकुक	(b) समरांगणसुत्रधार
(iii) राजा भोज	(c) अभिलषितार्थचिंतामणि
(iv) अभिनवगुप्त	(d) रस-जागृती
(v) सोमेश्वर	(e) नाट्यशास्त्र

प्र. ४. 'चित्रसुत्रात वर्णलेले चित्रांचे चार प्रकार' आणि 'अभिलषितार्थचिंतामणी यात सांगितलेले पाच प्रकार' याचे तुलनात्मक स्पष्टीकरण द्या.

[१०]

प्र. ५. 'रसनिर्मिती प्रक्रिया' आणि 'रसजागृती प्रक्रिया' यांमध्ये भरतमुनी आणि अभिनवगुप्त यांच्या सिद्धांतांची तुलना करा.

[१०]

प्र. ६. पुढील श्लोकाच्या स्पष्टीकरणाच्या सह चित्रांच्या षड्गांवर सविस्तर टीप लिहा :

[१०]

रूपभेद प्रमाणानि भावलावण्ययोजनम्।
सादृश्य वर्णिकाभंगम् इति चित्रम् षड्गागकम्॥

प्र. ७. शास्त्र आणि कर्म या दोघांच्याही अष्टांगांचे सविस्तर वर्णन करा.

[१०]

Total No. of Questions - 05

[Total No. of Printed Pages - 04

[4114] – 203

**S. Y. B. F. A. (PAINTING)
Examination – 2012
PRINT MAKING
(THEORY)**

Time : Two Hours

Maximum Marks : 30

- Note :**
- (i) *Answers should be to point.*
  - (ii) *Answer any three questions.*
  - (iii) *Give diagrams if necessary.*
  - (iv) *Answer in any one of the following languages :
English, Marathi or Hindi.*
-

Q. 1. Write in detail with diagram about ‘Intaglio printing’ process. [10]

Q. 2. Write in detail on History of print-making. [10]

Q. 3. Write short note (Any two) : [10]

- (i) Mezzotint
- (ii) Wood cut
- (iii) Lithograph
- (iv) Dry point

Q. 4. Write in detail with diagram about ‘wood engraving process’. [10]

Q. 5. Write about ‘Aquatint’ printing process in detail. [10]

Total No. of Questions - 05]

[Total No. of Printed Pages - 04

मराठी रूपांतर

वेळ : २ तास

एकूण गुण : ३०

- सूचना :
- (१) उत्तरे मुद्देसुद असावीत.
  - (२) कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा.
  - (३) आवश्यक तेथे आकृत्या काढा.
  - (४) खालीलपैकी कोणत्याही एका भाषेत उत्तरे लिहा :
इंग्रजी, मराठी किंवा हिंदी.
-

प्र. १. 'इंटाग्लीओ प्रिंटिंग' या पद्धतीविषयी आकृतीसह सविस्तर लिहा. [१०]

प्र. २. प्रिंट मेकिंगच्या इतिहासाबद्दल सविस्तर चर्चा करा. [१०]

प्र. ३. टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) : [१०]

- (अ) छाया भेदांकित – उत्किर्ण मुद्रण
- (ब) काष्ठ मुद्रण
- (अ) शिला मुद्रण
- (अ) शुष्काग्र मुद्रण

प्र. ४. 'कुड इन्वेहिंग' प्रिंटिंग पद्धतीविषयी सविस्तर लिहा. [१०]

प्र. ५. 'ॲक्वाटिंट' मुद्रण पद्धतीविषयी सविस्तर लिहा.

Total No. of Questions - 06]

[Total No. of Printed Pages - 04

[4114] – 204

**S. Y. B. F. A. (PAINTING)
Examination – 2012**

**HISTORY OF VISUAL COMMUNICATION
PAPER - I (THEORY)**

Time : Three Hours

Maximum Marks : 60

Note : (i) *Total four questions to be answered.*

(ii) *Question No. 1 is compulsory. Attempt any three from the rest.*

(iii) *All questions carry equal marks.*

(iv) *Draw neat diagrams wherever necessary.*

Q. 1. Write notes on (Any three) :

- (a) Early History of fairs.
- (b) Classification of posters.
- (c) Picture writing.
- (d) Dance-drama.
- (e) Window display.

Q. 2. Elaborate characters and functions of ‘Posters’. Why study of posters is necessary for us?

Q. 3. Write in details on ‘Script’ in terms of Visual Communication, Ideographic writing and Transitional writing.

Q. 4. Explain with visuals, ‘the nature and functions of ‘Exhibitions’.

Total No. of Questions - 06]

[Total No. of Printed Pages - 04

Q. 5. What is a role of 'Theatre' in Visual Communication. Give illustrative explanation.

Q. 6. Compare 'Posters' and 'Exhibitions' in terms of their features and functions, limitations and scope, advantages and disadvantages, merit and demerits etc.

Total No. of Questions - 06]

[Total No. of Printed Pages - 04

मराठी रूपांतर

वेळ : २ तास

एकूण गुण : ३०

सूचना : (१) एकूण चार प्रश्नांची उत्तरे लिहिणे आवश्यक आहे.

(२) प्रश्न क्रमांक १ सोडविणे आवश्यक आहे. उर्वरित प्रश्नांपैकी कोणतेही तीन सोडवा.

(३) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(४) आवश्यक तेथे आकृत्या काढा.

प्र. १. टिपा लिहा (कोणत्याही तीन) :

(अ) 'मेळा' याचा सुरुवातीचा इतिहास

(ब) भित्तीचित्रांचे वर्गीकरण

(क) चित्रलेखन

(ड) नृत्य-नाट्य

(इ) दर्शनिका विवृती

प्र. २. भित्तीचित्रांची वैशिष्ट्ये आणि कार्य विस्तृत करा. भित्तीचित्रांचा अभ्यास करणे आपल्याला का आवश्यक आहे?

प्र. ३. कल्पनाचिन्हलेखन, स्थित्यंतरकालीन लेखनाच्या अनुषंगाने आणि दृक-विचारप्रसारणाच्या दृष्टिकोनातुन 'लिपी'बद्दल सविस्तर लिहा.

प्र. ४. प्रदर्शनांचे 'स्वरूप आणि कार्य' आकृत्यांच्याआधारे स्पष्ट करा.

प्र. ५. दृक-विचारप्रसारणामध्ये 'रंगभूमि'चे स्थान काय?

Total No. of Questions - 06]

[Total No. of Printed Pages - 04

प्र. ६. वैशिष्ट्ये आणि कार्य, व्याप्ती आणि मर्यादा, फायदे व तोटे, ताकद आणि लवचिकता इत्यादी
मुद्द्यांद्वारे 'भित्तीचित्रे' आणि 'प्रदर्शन' या दोन घटकांमध्ये तुलना करा.

Total No. of Questions - 06]

[Total No. of Printed Pages - 03

[4114] – 205

**S. Y. B. F. A. (APPLIED ART)
Examination – 2012
ADVERTISING ART AND IDEAS
PAPER - II (THEORY)**

Time : Three Hours

Maximum Marks : 60

Note : (i) *Total four questions to be answered.*

(ii) *Question No. 1 is compulsory. Attempt any three from the rest.*

(iii) *All questions carry equal marks.*

(iv) *Draw neat diagrams wherever necessary.*

Q. 1. Write short notes on (Any three) :

- (a) The marketing policies and methods
- (b) Consumer's buying habits
- (c) Motivation Research
- (d) Market Research and product development

Q. 2. Explain the departments of Advertising agency in detail.

Q. 3. Write Nature and Scope of Market Research.

Q. 4. Explore different methods of reproduction of an artwork with their advantages and disadvantages.

Q. 5. Analyse the importance of 'Typography' in an advertisement.

Total No. of Questions - 06]

[Total No. of Printed Pages - 03

Q. 6. How advertising is an important link between manufacturer and consumer in the process of marketing.

Q. 7. Write the importance of Market Research in the process of designing an advertising campaign.

Total No. of Questions - 06]

[Total No. of Printed Pages - 03

मराठी रूपांतर

वेळ : ३ तास

एकूण गुण : ६०

सूचना : (१) एकूण चार प्रश्नांची उत्तरे लिहिणे आवश्यक आहे.

(२) प्रश्न क्रमांक १ सोडविणे आवश्यक आहे. उर्वरित प्रश्नांपैकी कोणतेही तीन सोडवा.

(३) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(४) आवश्यक तेथे आकृत्या काढा.

प्र. १. टिपा लिहा (कोणत्याही तीन) :

- (अ) विपणन धोरणे आणि पद्धती
- (ब) ग्राहकांच्या खरेदी करण्याच्या सवयी
- (क) प्रवर्तना संशोधन
- (ड) विपणी संशोधन आणि उत्पादित वस्तूचा विकास

प्र. २. जाहीरात संस्थेच्या विभागांची सविस्तर माहिती द्या.

प्र. ३. विपणन संशोधनाचे स्वरूप आणि व्याप्ती लिहा.

प्र. ४. कलाचित्राची पुनर्निर्मिती करण्याच्या पद्धर्तींचे फायदे व तोठ्यांसहित वर्णन करा.

प्र. ५. जाहिरातील मुद्रणाक्षर योजनेचे महत्त्व स्पष्ट करा.

प्र. ६. विपणन प्रक्रियेत जाहीरात हा उत्पादक आणि ग्राहक यातील महत्त्वाचा दुवा होय, हे स्पष्ट करा.

प्र. ७. जाहीरात मोहीम आलेखन प्रक्रियेत विपणी संशोधनाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

[4114] – 206

**S. Y. B. F. A. (SCULPTURE)
Examination – 2012
HISTORY OF ART**

Time : Three Hours

Maximum Marks : 60

Note :

- (i) *Question No. 1 is compulsory. Attempt any three from the rest.*
- (ii) *Answers should be to the point.*
- (iii) *Draw diagrams if necessary.*
- (iv) *You may write your answers in any one of the following languages : English, Marathi or Hindi.*

Q. 1. (A) Describe the characteristic features of Nagara temple architecture.
Give details of atleast one important temple. **[15]**

(B) Fill in the blanks : **[5]**

- (i) ..... style has impact of Greek art.
- (ii) The place of worship of Buddhist monk is called .....
- (iii) Chamaran Dharini Yakshi from Maurya period is carved in .....
- (iv) Indian temple architecture from South Indian is called .....
- (v) Standing Buddha from Mathura is carved in .....

Q. 2. Describe notable characteristics of Sanchi stupa. **[10]**

Q. 3. Write in brief the important feature of Gothic architecture, Sculpture and Painting. **[10]**

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

Q. 4. How Egyptian art is related to their belief in religion? Explain with reference to pyramids at Giza. **[10]**

Q. 5. Write short notes (Any two) : **[10]**

- (a) Chaitya and Vihar
- (b) Bhimbetaka
- (c) Hagia Sophia

Q. 6. Write in detail about Nalanda, Pal and Sen Sculptures. (Any one) **[10]**

Q. 7. Describe salient features of Byzantine art citing important examples. **[10]**

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

मराठी रूपांतर

वेळ : ३ तास

एकूण गुण : ६०

सूचना : (१) प्रश्न क्रमांक १ सोडवणे आवश्यक आहे. उर्वरित प्रश्नांपैकी कोणत्याही चारांची उत्तरे लिहा.

(२) प्रश्न क्रमांक १ सोडविणे आवश्यक आहे. उर्वरित प्रश्नांपैकी कोणतेही तीन सोडवा.

(३) आवश्यक तेथे आकृत्या काढा.

(४) खालीलपैकी कोणत्याही एका भाषेत उत्तरे लिहा :
इंग्रजी, मराठी किंवा हिंदी.

प्र. १. (अ) नागर मंदिर शैलीविषयी माहिती सांगून कोणत्याही एका मंदिराचे सविस्तर वर्णन करा. [१५]

(ब) रिकाम्या जागा भरा : [५]

(i) ग्रीक कलेचा प्रभाव ..... या शैलीवर दिसतो.

(ii) बौद्ध भिक्षुंच्या प्रार्थना जागेला ..... संबोधले जाते.

(iii) मौर्य काळातील चामरण धारिणी यक्षी ही ..... या माध्यमात घडवलेली आहे.

(iv) दक्षिण भारतीय शिखराला ..... या नावाने संबोधतात.

(v) मथुरेचा उभा बुद्ध हे शिल्प ..... माध्यमात घडविले आहे.

प्र. २. सांची स्तूपावरील शिल्प व रचना सविस्तर वर्णन करा. [१०]

प्र. ३. गाँथिक वास्तुकला, शिल्पकला आणि चित्रकला यांची खास वैशिष्ट्ये थोडक्यात लिहा. [१०]

प्र. ४. इंजिनिअरिंग कला ही धर्मावर कशी अवलंबून आहे? गीझा येथिल पिरेमीडद्वारे हे स्पष्ट करा. [१०]

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

प्र. ५. टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :

[१०]

- (अ) चैत्य व विहार
- (ब) भीमबेटका
- (क) एजिया सोफिया

प्र. ६. नालंदा, पाल व सेन शिल्पांपैकी कोणत्याही एकावर सविस्तर लिहा.

[१०]

प्र. ७. बायझेंटाइन कलेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

[१०]

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

[4114] – 207

**S. Y. B. F. A. (Sculpture)
Examination – 2012
INDIAN AESTHETICS**

Time : Three Hours

Total Marks : 60

Note :

- (i) *Question No. 1 is compulsory. Attempt any four from the rest.*
- (ii) *Answers should be to the point.*
- (iii) *Draw diagrams if necessary.*
- (iv) *You may write your answers in any one of the following languages : English, Marathi or Hindi.*

Q. 1. (A) Give classification of paintings according to ‘Chitrasutra’ and [15]
explain how it is different from that given in ‘Abhilashitarth Chintamani’.

(B) Write short note (**any one**) : [5]
(i) Abhinava Gupta’s ‘Rasa Theory’
(ii) Chitra-Turaga Nyaya
(iii) Bharata’s Natyashastra

Q. 2. Explain with suitable examples the different aspects of painting known [10]
as ‘Shadangas’.

Q. 3. Write Mythical Story about the birth of painting and discuss it in detail. [10]

Q. 4. What are the special qualities of a ‘Sthapati’? Discuss with special [10]
reference to ‘Shastra’ and ‘Karma’ as stated in ‘Samarangan Sutradhara’.

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

Q. 5. Match the following :

[10]

'A'

- (1) Bhava
- (2) Comic
- (3) Kalidasa
- (4) Bharatmuni
- (5) Bhatta Nayak
- (6) Raja Bhoj
- (7) Someshwar Pandit
- (8) Vishnudharmottar Purana
- (9) Bhatta Lolak
- (10) Shri Shankuka

'B'

- (i) Utpattivada
- (ii) Rasa
- (iii) Anumitivada
- (iv) Chitrasutra
- (v) Hasya Rasa
- (vi) Bhuktivada
- (vii) Meghdoot
- (viii) Natyashastra
- (ix) Samarangan Sutradhar
- (x) Abhilashitarth
Chintamani

Q. 6. Write an appreciation of the work of art, with particular reference to the following points (any one) :

[10]

- (1) Type of Work and Provenance
- (2) Title and Subject Matter
- (3) Period and Style
- (4) Artistic Qualities
- (5) Aesthetic Appeal
  - (i) Shankadhwani
  - (ii) Gangavataran
  - (iii) To the temple

Q. 7. Give the comparative analysis with the explanation of 'Rasa-Nirmiti' process described by Bharatmuni and 'Rasa-Jagruti' process described by Abhinava Gupta.

[10]

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

**द्वितीय वर्ष बी.एफ.ए. (शिल्पकला)
परीक्षा 2012
भारतीय सौंदर्यशास्त्र**

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : ६०

सूचना : (i) प्रश्न क्रमांक १ सोडवणे अनिवार्य आहे. उर्वरित प्रश्नांपैकी कोणत्याही चारांची

उत्तरे लिहा.

(ii) उत्तरे मुद्देसूद असावीत.

(iii) आवश्यक तेथे आकृत्या काढा.

(iv) खालीलपैकी कोणत्याही एका भाषेत उत्तरे लिहा :
इंग्रजी, मराठी किंवा हिंदी.

प्र. १. (अ) 'चित्रसूत्र'मध्ये चित्रांचे वर्गीकरण कसे केले गेले आहे ते सांगून ते 'अभिलषितार्थ चिंतामणि'मध्ये दिलेल्या वर्गीकरणापेक्षा कसे भिन्न आहे ते स्पष्ट करा. [१५]

(ब) कोणत्याही एकावर संक्षिप्त टीप लिहा :

[५]

(i) अभिनव गुप्ताचा 'रस-सिद्धांत'

(ii) चित्र-तुरग न्याय

(iii) भरताचे नाट्यशास्त्र

प्र. २. 'षडांगे' या नावाने परिचित असलेल्या चित्रांच्या विविध पैलूंचे महत्त्व सोदाहरण स्पष्ट करा. [१०]

प्र. ३. चित्रकलेच्या पौराणिक जन्मकथेविषयी लिहा आणि त्यावर सविस्तर चर्चा करा. [१०]

प्र. ४. 'स्थपती'चे विशेष गुण कोणते? 'समरांगण सूत्रधार'च्या आधारे 'शास्त्र' व 'कर्म' यांच्या विशेष संदर्भात स्पष्ट करा. [१०]

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

प्र. ५. जोड्या लावा :

[१०]

(१) भाव	(i) उत्पत्तिवाद
(२) हास	(ii) रस
(३) कालीदास	(iii) अनुमितिवाद
(४) भरतमुनी	(iv) चित्रसूत्र
(५) भट्ट नायक	(v) हास्यरस
(६) राजा भोज	(vi) भुक्तीवाद
(७) सोमेश्वर पंडित	(vii) मेघदूत
(८) विष्णुधर्मोत्तर पुराण	(viii) नाठ्यशास्त्र
(९) भट्ट लोलक	(ix) समरांगण सूत्रधार
(१०) श्री शंकुक	(x) अभिलषितार्थ चिंतामणि

प्र. ६. खाली दिलेल्या विशिष्ट संदर्भाच्या आधारे कलाकृतीचे रसग्रहण करा (कोणतेही एक) :

[१०]

- (१) कलाकृतीचा प्रकार व प्राप्तिस्थान
- (२) नाव आणि विषय
- (३) काल व शैली
- (४) कलात्मक गुण
- (५) सौंदर्यप्रचिती
- (i) शंखध्वनी
  - (ii) गंगावतरण
  - (iii) मंदिराकडे

प्र. ७. भरतमुनींची 'रस-निर्मिती प्रक्रिया' आणि अभिनव गुप्ताची 'रस-जागृती प्रक्रिया' स्पष्ट करून त्यांची तुलना करा.

[१०]

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

[4114] – 301

**T.Y.B.F.A. (Drawing and Painting)
Examination – 2012**

**HISTORY OF ART (INDIAN AND WESTERN)
(THEORY)**

Time : Three Hours

Total Marks : 60

Note :

- (i) *Question No. 1 is compulsory. Attempt any four from the rest.*
- (ii) *Answers should be to the point.*
- (iii) *Draw diagrams if necessary.*
- (iv) *You may write your answers in any one of the following languages : English, Marathi or Hindi.*

Q. 1. (A) Write an essay on ‘Baroque Art’. [15]

(B) Write short notes (any one) : [5]

- (i) Favism
- (ii) Theory of Dream Analysis by Sigmund Freud

Q. 2. Specify characteristics of Surrealism and write in detail about any well known Surrealism Artist. [10]

Q. 3. Write short notes (any two) : [10]

- (i) Ashta Nayak - Ashta Nayika Miniatures
- (ii) Ragamala Miniatures Paintings
- (iii) Bundi Paintings

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

Q. 4. Emergence of Romanticism and Neo-classicism is the result of French [10]

Revolution in the late 18th century. Discuss it with references and examples.

Q. 5. Make a comparison between Moghul and Rajput miniatures. [10]

Q. 6. Critically discuss the works of **any one** of the following : [10]

- (i) Michelangelo
- (ii) Leonardo-da-Vinci

Q. 6. Write short notes on **any two** of the following : [10]

- (i) Animal and bird drawing in Jahangir's time
  - (ii) 'Radha' from Kishangarh School
  - (iii) Jain Painting style.
-

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

तृतीय वर्ष बी.एफ.ए. (रेखाकला व रंगकला)
परीक्षा 2012
कला इतिहास (भारतीय व पाश्चिमात्य)
(सैंदर्भांतिक)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : ६०

- सूचना :**
- (i) प्रश्न क्रमांक १ सोडविणे अनिवार्य आहे. उर्वरित प्रश्नांपैकी कोणत्याही चारांची उत्तरे लिहा.
  - (ii) उत्तरे मुद्देसूद असावीत.
  - (iii) आवश्यक तेथे आकृत्या काढा.
  - (iv) खालीलपैकी कोणत्याही एका भाषेत उत्तरे लिहा :
इंग्रजी, मराठी किंवा हिंदी.
-

प्र. १. (अ) ‘बरोक कला’ यावर निबंध लिहा.

[१५]

(ब) थोडक्यात टिपा लिहा (कोणताही एक) :

[५]

- (i) फाववाद
- (ii) सिगमंड फ्रॉईड याचा स्वप्न आकलनाचा सिद्धांत

प्र. २. अतिवास्तववादाची वैशिष्ट्ये विशद करा आणि त्यातील प्रसिद्ध चित्रकारांच्या बाबतीत

[१०]

सविस्तर लिहा.

प्र. ३. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :

[१०]

- (i) अष्टनायक-अष्टनायिका लघुचित्रे
- (ii) रागमाला लघुचित्रे
- (iii) बुंदी चित्रे

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

प्र. ४. १८व्या शतकाच्या उत्तराधीतील फ्रेंच राज्यक्रांतीचा कलेवरील परिणाम म्हणजे 'स्वच्छंदवाद [१०]

आणि नव-अभिजातवाद यांचा उदय होय' हे संसंदर्भ सोदाहरण स्पष्ट करा.

प्र. ५. मोगल व रजपूत लघुचित्रशैलींची तुलना करा. [१०]

प्र. ६. खालीलपैकी कोणत्याही एकाच्या कलाकृतींविषयी टीकात्मक लिहा : [१०]

- (i) मायकेलअँजेलो
- (ii) लिओनार्दो-दा-विंची

प्र. ७. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही दोन) : [१०]

- (i) जहांगीरकालीन पशु-पक्षी चित्रण
- (ii) किशनगढ शैलीतील 'राधा'
- (iii) जैन चित्रशैली

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

[4114] – 302

**T. Y. B. F. A. (DRAWING AND PAINTING)
Examination – 2012
AESTHETICS (WESTERN)
(THEORY)**

Time : Three Hours

Maximum Marks : 60

- Note :**
- (i) *Question No. 1 is compulsory. Attempt any four from the rest.*
  - (ii) *Answers should be to the point.*
  - (iii) *Draw diagrams if necessary.*
  - (iv) *You may write your answers in any one of the following languages : English, Marathi or Hindi.*
-
-

Q. 1. (A) Explain Aristotle's Law of Catharsis. [10]

(B) Write short notes (any two) : [10]

- (i) Form and Shape
- (ii) Line
- (iii) Tone

Q. 2. Explain Plato's 'The Structure of Utopia'. [10]

Q. 3. Write an essay in appreciation on any one of the following paintings : [10]

- (i) Birth of Venus
- (ii) The Last Supper

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

Q. 4. Write short notes (**any two**) :

[10]

- (i) Fundamentals of Art
- (ii) Principals of Design
- (iii) Indian and Western Aesthetics

Q. 5. Write an essay on the 'Importance of Art in Human Life'.

[10]

Q. 6. Write short notes (**any two**) :

[10]

- (i) Sarpa Rajju Nyaya
- (ii) Chitra Turaga Nyaya
- (iii) Unity and Colour Harmony

Q. 7. Write short notes (**any two**) :

[10]

- (i) Form and Space
- (ii) Perspective
- (iii) Renaissance View of Art

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

मराठी रूपांतर

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : ६०

- सूचना : (१) प्रश्न क्रमांक १ सोडविणे अनिवार्य आहे. उर्वरित प्रश्नांपैकी कोणत्याही चारांची उत्तरे लिहा.
- (२) उत्तरे मुद्देसूद असावीत.
- (३) आवश्यक तेथे आकृत्या काढा.
- (४) खालीलपैकी कोणत्याही एका भाषेत उत्तरे लिहा : इंग्रजी, मराठी किंवा हिंदी.
-

प्र. १. (अ) ॲरिस्टॉटलचा 'कॅथारसिस सिद्धांत' स्पष्ट सविस्तर करा. [१०]

(ब) थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही दोन) : [१०]

- (i) आकार आणि रूप
- (ii) रेषा
- (iii) छटा (टोन)

प्र. २. प्लेटोच्या 'युटोपियाची संरचना' यावर सविस्तर लिहा. [१०]

प्र. ३. खालील कोणत्याही एका कलाकृतीवर रसग्रहणात्मक निबंध लिहा : [१०]

- (i) बर्थ ऑफ व्हीनस
- (ii) येशूचे अंतिम भोजन

प्र. ४. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही दोन) : [१०]

- (i) कलेची मूलतत्त्वे
- (ii) डिझाईनची प्रमुख तत्त्वे (घटक)
- (iii) भारतीय व पाश्चात्य सौंदर्यशास्त्र

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

प्र. ५. 'कलेचे मानवी जीवनातील महत्त्व' यावर निबंध लिहा.

[१०]

प्र. ६. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :

[१०]

- (१) सर्प-रऱ्यू न्याय
- (२) चित्र-तुरग न्याय
- (३) एकात्मता आणि रंगसंवाद

प्र. ७. टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :

[१०]

- (i) आकार आणि अवकाश
- (ii) यथार्थदर्शन
- (iii) प्रबोधनकालीन कलेचा दृष्टिकोन

Total No. of Questions - 04]

[Total No. of Printed Pages - 04

[4114] – 303

T. Y. B. F. A. (APPLIED ART)
Examination – 2012
PAPER - I
VISUAL COMMUNICATION
(THEORY)

Time : Three Hours

Total Marks : 60

Note :

- (i) Question No. 1 is compulsory. Attempt any three from the rest.*
- (ii) Answers should be to the point.*
- (iii) Draw neat diagrams wherever necessary.*
- (iv) You may write your answers in any one of the following languages : English, Marathi or Hindi.*

Q. 1. Write short notes (any three) :

[30]

- (i) Leaflets
- (ii) Cinematography
- (iii) SMS and MMS
- (iv) Columns in Newspaper
- (v) Women's Magazines

Q. 2. Compare 'Newspaper' with 'Magazine' as a means of visual

[10]

communication in terms of their similarities and differences, scope and
limitations advantages and disadvantages, merits and demerits, features
and functions etc. with suitable examples.

Q. 3. Elaborate in terms of Visual Communication the Print Medias :

Comics, Booklets and Leaflets.

[10]

[4114] – 303

Page 1

Total No. of Questions - 04]

[Total No. of Printed Pages - 04

Q. 4. Explain other mediums of communication : Radio, telephone-mobile, [10]
fax, Internet, Personal Communication.

Q. 5. Give detailed illustrative information on ‘Your imagination about [10]
future means of communication’. (**any three**).

Q. 6. Give elaborative write-up on ‘Merchandising Media’, ‘Point-of-Sale [10]
Material’. Also write the scope for creativity and limitations of these
mediums.

Total No. of Questions - 04]

[Total No. of Printed Pages - 04

मराठी रूपांतर

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : ६०

सूचना : (१) एकूण चार प्रश्नांची उत्तरे लिहिणे आवश्यक.

(२) प्रश्न क्रमांक १ सोडविणे आवश्यक आहे. उर्वरित प्रश्नांपैकी कोणतेही तीन सोडवा.

(३) आवश्यक तेथे आकृत्या काढा.

प्र. १. टिपा लिहा (कोणत्याही तीन) :

[३०]

(अ) हस्तपत्रिका

(ब) चित्रपट चित्रीकरण

(क) एस एम एस आणि एम एम एस

(ड) वृत्तपत्रातील स्तंभ

(इ) स्त्री-मासिके

प्र. २. दृक्-विचारप्रसारणाची माध्यमे 'वृत्तपत्र' आणि 'मासिके' यांमध्ये साम्य आणि फरक,

[१०]

व्याप्ती आणि मर्यादा, फायदे आणि तोटे, अधिकता आणि कमतरता, वैशिष्ट्ये आणि कार्य इत्यादी असे घटक आणि योग्य उदाहरणांद्वारे तुलना करा.

प्र. ३. हास्यचित्र मालिका (कॉमिक्स), पुस्तिका आणि हस्तपत्रिका, ही मुद्रित माध्यमे दृक्-

[१०]

विचारप्रसारणाच्या दृष्टिकोनातून विस्तृतपणे स्पष्ट करा.

Total No. of Questions - 04]

[Total No. of Printed Pages - 04

प्र. ४. 'आकाशवाणी, दूरध्वनी-मोबाईल, फॅक्स, इंटरनेट, वैयक्तिक पत्रव्यवहार' ही विचारप्रसारणाची [१०]

इतर माध्यमे स्पष्ट करा.

प्र. ५. तुमच्या कल्पनाशक्तीने 'भावी काळातील कोणतीही तीन विचारप्रसारणाची माध्यमे' [३०]

चित्रांकनासहित बारकाव्यांसह लिहा.

प्र. ६. 'प्रदर्शन वस्तू मांडणी माध्यमे' आणि 'विक्री केंद्र जाहिरात' यांवर सचित्र विस्तृत वर्णन [१०]

लिहा. तसेच या माध्यमांमुळे सृजनशील मिळणा वाव आणि मर्यादा स्पष्ट करा.

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 03

[4114] – 304

T. Y. B. F. A. (APPLIED ARTS)
Examination – 2012
PAPER - II
ADVERTISING ART AND IDEAS
(THEORY)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 60

Note :

- (i) Question No. 1 is compulsory. Attempt any three from the rest.*
- (ii) Answers should be to the point.*
- (iii) Draw neat diagrams wherever necessary.*
- (iv) You may write your answers in any one of the following languages : English, Marathi or Hindi.*

Q. 1. Write short notes (Any three) :

[30]

- (i) History of Advertising
- (ii) Words vs Visuals
- (iii) Use of Colours in advertising
- (iv) Corporate Identity
- (v) Principles of Campaign Planning

Q. 2. What's USP? Define USP in your own words. Elaborate the elements to create USP.

[10]

Q. 3. What is product analysis? Explain it with examples.

[10]

Q. 4. What is advertising copy? Explain all types of advertising copy with examples.

[10]

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 03

Q. 5. Explain ‘Headline’. State the importance of Headline in advertising. **[10]**

Q. 6. What is Body copy? State the importance of body copy in advertising. **[10]**

Q. 7. “Colours are used as a silent language.” Explain this statement with respect to today’s advertising. **[10]**

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 03

मराठी रूपांतर

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : ६०

- सूचना :**
- (१) प्रश्न क्रमांक १ सोडविणे अनिवार्य आहे. उर्वरित प्रश्नांपैकी कोणतेही तीन सोडवा.
  - (२) उत्तरे मुद्देसूद असावीज
  - (३) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या व चित्रे काढावीत.
  - (४) खालीलपैकी कोणत्याही एका भाषेत उत्तरे लिहा :
- इंग्रजी, मराठी किंवा हिंदी.
-

प्र. १. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही तीन) :

- (अ) जाहिरातींचा इतिहास
- (ब) शब्द विरुद्ध दृश्य
- (क) रंगांचे जाहिरातीतील महत्त्व
- (ड) कॉर्पोरेट आयडेंटिटी
- (इ) मोहीम नियोजनाची मूलतत्त्वे

प्र. २. 'अविल' म्हणजे काय? 'अविल'ची व्याख्या तुमच्या शब्दांत स्पष्ट करा. 'अविल' तयार करण्यासाठी कोणते घटक लागतात?

प्र. ३. उत्पादित वस्तू विश्लेषण म्हणजे काय? सोदाहरण स्पष्ट करा.

प्र. ४. जाहिरातीतील शब्दांकित मजकूर म्हणजे काय? शब्दांकित मजुकराचे सर्व प्रकार सोदाहरण स्पष्ट करा.

प्र. ५. 'शीर्षक' म्हणजे काय? शीर्षकाचे जाहिरातीतील महत्त्व स्पष्ट करा.

प्र. ६. शब्दांकन व्यासपीठ म्हणजे काय? शब्दांकन व्यासपीठाचे जाहिरातीतील महत्त्व स्पष्ट करा.

प्र. ७. 'रंगांमध्ये भाषा सुप्तपणे असिन्वात असते' असे म्हणतात. आजच्या जाहिरातींना धरून हे विधान स्पष्ट करा.

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

[4114] – 305

**T. Y. B. F. A. (SCULPTURE)
Examination – 2012
HISTORY OF ART**

Time : Three Hours

Total Marks : 60

Note :

- (i) *Question No. 1 is compulsory. Attempt any four from the rest.*
- (ii) *Answers should be to the point.*
- (iii) *Draw diagrams and drawing wherever necessary.*
- (iv) *You may write your answers in any one of the following languages : English, Marathi or Hindi.*

Q. 1. (A) Explain the important qualities of Michelangelo's Sculptures and [10] describe any two sculptures by him.

(B) Write short note (**Any two**) : [10]

- (i) Dogra Casting (Jaydev Baghel)
- (ii) Jain temples at Abu
- (iii) Rajput miniature

Q. 2. Discuss the chief characteristics of High Renaissance Art and write [10] about Leonardo de Vinci's contribution.

Q. 3. Explain Indian miniature painting styles and describe their Mughal [10] and Jain styles prominent withchief qualities.

Q. 4. Describe chief qualities of Gupta Sculptures with reference to important [10] Gupta Metal Sculptures.

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

Q. 5. Explain Tala-Mana Shastra and write the way in which the Indian Sthapatis applied it in the Chola Images of Hindu gods and goddesses. **[10]**

Q. 6. Discuss the chief characteristics of any artist of Baroque Period. **[10]**

Q. 7. Write short notes (**any two**) : **[10]**

- (i) Botticelli
- (ii) Rembrandt
- (iii) Turner

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

मराठी रूपांतर

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : ६०

- सूचना : (१) प्रश्न क्रमांक १ सोडविणे अनिवार्य आहे. उर्वरित प्रश्नांपैकी कोणत्याही चारांची उत्तरे लिहा.
- (२) उत्तरे मुद्रेसूद असावीत.
- (३) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा व रेखाटने करा.
- (४) खालीलपैकी कोणत्याही एका भाषेत उत्तरे लिहा :
- इंग्रजी, मराठी किंवा हिंदी.
-

प्र. १. (अ) मायकेलांजेलोच्या शिल्पशैलीची महत्त्वाची गुणवैशिष्ट्ये सांगून त्याच्या कोणन्याही [१०] दोन शिल्पकृतींचे वर्णन करा.

(ब) संक्षिप्त टिपा द्या (कोणत्याही दोन) : [१०]

(अ) डोगरा कास्टिंग (जयदेव बघेल)

(ब) अबू येथील जैन देवालये

(क) राजपुत लघुचित्रशैली

प्र. २. प्रबोधन काळातील कलेची मुख्य गुण वैशिष्ट्ये सांगून त्या काळातील कलाकार [१०] लिओनार्दो-द-विंची योगदान स्पष्ट करा.

प्र. ३. भारतीय लघुचित्रशैलीची माहिती लिहून जैन आणि मुगल लघुचित्रशैलीविषयी सविस्तर लिहा. [१०]

प्र. ४. गुप्तकालीन शिल्पकृतींच्या प्रमुख गुणवैशिष्ट्यांची माहिती देऊन गुप्तकालीन धारु [१०] शिल्पकृतींची उदाहरणे देऊन स्पष्ट करा.

प्र. ५. ताल-मान शास्त्राविषयी माहिती देऊन चोल काळातील स्थपतींनी हिंदू देवदेवतांच्या मूर्ती [१०] करताना ही तत्त्वे कशी वापरली ते स्पष्ट करा.

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

प्र. ६. बरोक काळीतील कोणत्याही एका कलाकाराविषयी सविस्तर लिहा.

[१०]

प्र. ७. टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :

[१०]

- (१) बॉतिचेली
- (२) रेम्ब्रांट
- (३) टर्नर

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

[4114] – 306

**T. Y. B. F. A. (SCULPTURE)
Examination – 2012
WESTERN AESTHETICS**

Time : Three Hours

Total Marks : 60

Note :

- (i) *Question No. 1 is compulsory. Attempt any four from the rest.*
- (ii) *Answers should be to the point.*
- (iii) *Draw diagrams wherever necessary.*
- (iv) *You may write your answers in any one of the following languages : English, Marathi or Hindi.*

Q. 1. (A) Write an elaborate essay in appreciation of **any one** of the following : **[15]**

- (i) Piratta
- (ii) Gattamelata
- (iii) Thinker by Rodin

(B) Write short notes (**any one**) : **[5]**

- (i) Rhythm
- (ii) Balance
- (iii) Shade and light

Q. 2. Explain Rodolf Arnheim's Theory of Aesthetics. **[10]**

Q. 3. Write an elaborate essay on Roger Fry on disinterested contemplation. **[10]**

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

Q. 4. Explain Paul Klee's theory about a Tree and an Artist. **[10]**

Q. 5. State the relation between Form and Space. Explain with suitable examples. **[10]**

Q. 6. Critically examine the views of Plato on Art in relation to his concepts about Art and Reality. **[10]**

Q. 7. Explain the features of Surrealism and aesthetically analysis the Painting 'Persistence of Memory'. **[10]**

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

मराठी रूपांतर

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : ६०

- सूचना :**
- (१) प्रश्न क्रमांक १ अनिवार्य आहे. उर्वरित प्रश्नांतून कुठलेही चार प्रश्न सोडवा.
  - (२) उत्तरे मुद्देसूद असावीत.
  - (३) आवश्यक तेथे आकृती काढावी.
  - (४) खालीलपैकी कोणत्याही एका भाषेत उत्तरे लिहा :
- इंग्रजी, मराठी किंवा हिंदी.
-

प्र. १. (अ) खालीलपैकी कोणत्याही एकावर रसग्रहणात्मक निबंध लिहा : [१५]

- (१) पिरात्ता
- (२) गत्तामेलाता
- (३) रोदीनचा थिंकर

(ब) संक्षिप्त टीप लिहा (कोणत्याही एकावर) : [५]

- (अ) लय
- (ब) तोल
- (क) छाया आणि प्रकाश

प्र. २. रुडालफ अन्हीम यांचे सौंदर्यविषयक विचार स्पष्ट करा. [१०]

प्र. ३. रॉजर फ्राय यांनी मांडलेला हेतुनिरपेक्ष चिंतनाचा सिद्धांत याविषयी सविस्तर निबंध लिहा. [१०]

प्र. ४. पॉल क्ली यांचा वृक्ष आणि कलावंत विषयक सिद्धांत स्पष्ट करा. [१०]

प्र. ५. आकार व अवकाश यांचा आंतरसंबंध योग्य उदाहरणांसह स्पष्ट करा. [१०]

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

प्र. ६. कला आणि सत्-तत्व (Reality) यांच्या अनुषंगाने प्लेटोच्या कलाविषयक मतांचे मार्मिक परीक्षण करा. [१०]

प्र. ७. अतिवास्तववादाची वैशिष्ट्ये सांगा आणि स्मृती-सातत्य (Persistence of Memory) या चित्राच्या सौंदर्यात्मकतेचे विश्लेषण करा. [१०]

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

[4114] - 401

**Fourth Year B. F. A. (Drawing and Painting)
Examination – 2012**

**HISTORY OF ART (INDIAN AND WESTERN)
(Theory)**

Time : Three Hours

Total Marks : 60

Note :

- (i) Question No. 1 is compulsory. Attempt any four from the rest.
- (ii) Answers should be to the point.
- (iii) Draw diagrams wherever necessary.
- (iv) You may write your answers in any one of the following languages : English, Marathi or Hindi.

Q. 1. (A) Discuss the art style of Raja Ravi Varma with the help of the following points : [15]
(i) Influence of western art trend.
(ii) Indian ethnography and mythological subjects.

(B) Write short notes (**any one**) : [5]
(i) Mondran
(ii) F. N. Souza
(iii) Mark Rothko

Q. 2. Discuss the art of Group 1890 with the reference of **any two** artists – working in this style. [10]

Q. 3. Explain the revivalistic art of Bengal with the reference of **any two** artwork of the following artists : [10]
(i) Nandalal Bose
(ii) Ravindranath Tagore

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

Q. 4. Explain the impact of Bengal famine and Tibhaga movement in 1943 [10]

on the artworks of the following artists :

- (i) Govardhan Ash
- (ii) Chittaprasad

OR

Discuss about 'Action Painting'.

Q. 5. Discuss the influence of Nature and Rural atmosphere of Shantinekatan [10] on the art of Ramkinker Baij and Somnath Hore with the example of their artworks.

Q. 6. Write short notes (**any two**) : [10]

- (i) Jackson Pollack
- (ii) Bhupen Khakkar
- (iii) Jamini Roy
- (iv) S. H. Raza

Q. 7. Explain the contribution of Progressive Artists Group to the Indian [10] art field with the help of the following points :

- (i) Introduction of international art trend.
- (ii) Individualistic approach in the subjects of painting.

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

मराठी रूपांतर

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : ६०

- सूचना :
- (१) प्रश्न क्रमांक १ सोडविणे अनिवार्य आहे. उर्वरित प्रश्नांपैकी कोणत्याही चारांची उत्तरे लिहा.
  - (२) उत्तरे मुद्देसूद असावीत.
  - (३) आवश्यक तेथे आकृत्या काढा.
  - (४) खालीलपैकी कोणत्याही एका भाषेत उत्तरे लिहा : इंग्रजी, मराठी किंवा हिंदी.
-

प्र. १. (अ) राजा रविवर्मा यांच्या कलाशैलीचे वर्णन पुढील मुद्द्यांच्या आधारे उदाहरणांसह स्पष्ट [१५] करा :

- (i) पाश्चिमात्य कलाशैलीचा प्रभाव
- (ii) भारतीय वेषभूषा आणि पौराणिक चित्रविषय

(ब) टीप लिहा (कोणत्याही एकावर) : [५]

- (i) मॉन्ड्रीयन
- (ii) एफ. एन. सुझा
- (iii) मार्क रोथको

प्र. २. कोणत्याही दोन कलाकारांचा संदर्भ देऊन ग्रूप १८९० च्या कलेविषयी चर्चा करा. [१०]

प्र. ३. बंगालच्या पुनरुज्जीवनवादी कलाशैली स्पष्ट करून पुढील कलाकारांच्या प्रत्येकी कोणत्याही दोन कलाकृतींचे रसग्रहण करा : [१०]

- (i) नंदलाल बोस
- (ii) रवींद्रनाथ टागोर

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

प्र. ४. १९४३ मधील बंगालचा दुष्काळ आणि तिभागा चळवळ यांचा कलेवरील परिणाम पुढील [१०]

कलाकारांच्या कलाकृतींतून स्पष्ट करा :

- (i) गोवर्धन अँश
- (ii) चित्तप्रसाद

किंवा

‘अँकशान पॅटिंग’ विषयी चर्चा करा.

प्र. ५. शांतिनिकेतन येथील निसर्गाचा आणि पर्यावरणाचा कलेवरील परिणाम रामकिंकर बैज आणि [१०]

सोमनाथ होर यांच्या कलाकृतींच्या उदाहरणांवरून स्पष्ट करा.

प्र. ६. टिपा लिहा (कोणतेही दोन) : [१०]

- (i) जॅक्सन पोलॅक
- (ii) भूपेन खक्कर
- (iii) यामिनी रँय
- (iv) एस. एच. रङ्गा

प्र. ७. प्रोग्रेसिव्ह आर्टिस्ट गुपने भारतीय कलेच्या क्षेत्रात दिलेले योगदान पुढील मुद्द्यांच्या [१०]

सहाय्याने स्पष्ट करा :

- (i) आंतरराष्ट्रीय कलाप्रवाहाची ओळख
- (ii) वैयक्तिक विचारांनी प्रभावित चित्रविषय

Total No. of Questions - 05

[Total No. of Printed Pages - 02

[4114] - 402

FINAL YEAR B. F. A. (APPLIED ART)
Examination – 2012
ADVERTISING
(THEORY)

Time : Three Hours

Total Marks : 60

Note :

- (i) *Question No. 1 is compulsory. Attempt any three from the rest.*
- (ii) *Answers should be to the point.*
- (iii) *Draw diagrams if necessary.*
- (iv) *You may write your answers in any one of the following languages : English, Marathi or Hindi.*

Q. 1. Explain the statement ‘most of the advertisements are not successful to generate sale’ of products. **[15]**

Q. 2. Explain the process of advertising communication. Draw diagrams wherever necessary. **[15]**

Q. 3. What is branding? Explain brand awareness, brand recognition and brand position with the help of examples. **[15]**

Q. 4. Explain in detail the ‘new media’ in advertising. **[15]**

Q. 5. Write short notes (**any three**) : **[15]**

- (i) U.S.P.
- (ii) Product analysis
- (iii) Elements of advertising
- (iv) Environmental design
- (v) Verbal non-verbal communication

Total No. of Questions - 05]

[Total No. of Printed Pages - 02

मराठी रूपांतर

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : ६०

सूचना : (१) प्रश्न क्रमांक १ सोडविणे अनिवार्य आहे. उर्वरित प्रश्नांपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

(२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्र. १. “बच्याच जाहिराती उत्पादित वस्तूंचा खप वाढविण्यास यशस्वी ठरत नाहीत,” हे विधान [१५] स्पष्ट करा.

प्र. २. जाहिरात विचारप्रसारणाची पद्धत स्पष्ट करा. आवश्यक तेथे आकृत्या काढा. [१५]

प्र. ३. शिक्का मत्तेदारी (ब्रॅन्डिंग) म्हणजे काय? शिक्का जागरूकता (ब्रॅन्ड अवेअरनेस) व [१५] शिक्का स्थान (ब्रॅन्ड रेकर्नीशन) उदाहरणांसह स्पष्ट करा.

प्र. ४. जाहिरातीमधील ‘नवीन माध्यमे’ यावर सविस्तर टीप लिहा.

प्र. ५. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही तीन) : [१५]

- (i) अ.वि.ल. (U.S.P.)
- (ii) वस्तू विश्लेषण
- (iii) जाहिरातीचे घटक
- (iv) एन्हायरनमेंटल डिझाइन
- (v) शाब्दिक व अशाब्दिक विचारप्रसारण

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

[4114] - 403

FOURTH YEAR B. F. A. (SCULPTURE)
Examination – 2012
HISTORY OF ART

Time : Three Hours

Total Marks : 60

Note :

- (i) *Question No. 1 is compulsory. Attempt any four from the rest.*
- (ii) *Answers should be to the point.*
- (iii) *Draw diagrams wherever necessary.*
- (iv) *You may write your answers in any one of the following languages : English, Marathi or Hindi.*

Q. 1. (A) Write in detail about Auguste Rodin and describe any one of his famous sculptures. [10]

(B) Write short note (any two) : [10]

- (i) Dhokra Casting
- (ii) Terracotta Sculptures
- (iii) Dadaism
- (iv) Surrealism

Q. 2. Write about Edgar Degas's painting style, techniques and subjects. [10]

Q. 3. State the reasons for the rise and following of Bengal School and also state its characteristics. [10]

Q. 4. Specify the characteristics of Impressionism and write in detail about anyone well known impressionist artist. [10]

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

Q. 5. Write short note (any one) :

[10]

- (i) Vincent Van Gogh
- (ii) N. S. Bendre
- (iii) Amrita Shergil
- (iv) Pablo Picasso

Q. 6. Give information about Progressive Artists Group.

[10]

Q. 7. Write in detail about Warli Art.

[10]

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

मराठी रूपांतर

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : ६०

- सूचना :**
- (१) प्रश्न क्रमांक १ हा अनिवार्य आहे. उर्वरित प्रश्नांतून कुठलेही चार प्रश्न सोडवा.
  - (२) उत्तरे मुद्देसूद असावीत.
  - (३) आवश्यक तेथे आकृती काढावी.
  - (४) तुम्ही तुमची उत्तरे खालीलपैकी कोणत्याही एका भाषेत लिहू शकता :
इंग्रजी, मराठी किंवा हिंदी.
-

प्र. १. (अ) ओगुस्त रोदीन यांच्याविषयी सविस्तर माहिती देऊन त्यांच्या कुठल्याही एका शिल्पाचे [१०]
रसग्रहण करा.

- (ब) संक्षिप्त टिपा लिहा (कोणत्याही दोनवर) :** [१०]
- (i) ढोकरा कास्टिंग
  - (ii) टेराकोटा शिल्पे
  - (iii) दादाइङ्गम
  - (iv) अतिवास्तववाद

प्र. २. एदगार दगाच्या चित्रांचे विषय, शैली व तंत्राविषयी चर्चा करा. [१०]

प्र. ३. बंगाल स्कूलच्या उदयाची व विकासाची कारणे सांगा व त्या शैलीची वैशिष्ट्ये लिहा. [१०]

प्र. ४. दृक्प्रत्ययवादाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करून त्या वादात काम करणाऱ्या एका विख्यात कलावंताविषयी सविस्तर लिहा. [१०]

Total No. of Questions - 07]

[Total No. of Printed Pages - 04

प्र. ५. संक्षिप्त टीप लिहा (कोणत्याही एकावर) :

[१०]

- (i) क्लिनिकल व्हैन गॉख
- (ii) एन. एस. बेन्द्रे
- (iii) अमृता शेरगिल
- (iv) पाब्लो पिकासो

प्र. ६. प्रोग्रेसिव आर्टिस्ट ग्रुपविषयी माहिती द्या.

[१०]

प्र. ७. वारली चित्रकलेविषयी माहिती लिहा.

[१०]

